16+

ISSN 0132-5957

Вожык

Часопіс сатыры і гумару

7 • 2017
ліпень

Тут нам рабіць няма чаго!

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Прыгоды моды

Бачыў, які ў яе круты смартфон?!

Пётр КОЗІЧ х 3.

Алег ГУЦОЛ х 3.

Думкі ўголас

Самыя важныя ў жыцці рэчы не ўзважваюцца.

З тым, што нялёгка даецца, цяжка расставацца.

Калі думка патанае ў словах, выратавання ёй не дачакацца.

Там, дзе падкладаюць свінню, смажаным парасём не пахне.

Хто думае, той існуе, хто добра думае — выдатна жыве.

Беднасць — не загана, загана — нежаданне ад яе пазбавіцца.

Каму казачна шчасціць, таму не патрэбна залатая рыбка.

Ядуць поедам таго, хто прыйшоўся не па гусце.

Экзамены могуць быць на носе, але веды — толькі ў галаве.

Калі цябе хваліць дурань, гэта яшчэ не значыць, што ты вельмі разумны.

Ісціна нараджаецца ў спрэчцы, але здараюцца і выкідышы.

Той, хто рубіць сук, на якім сядзіць, можа без патрэбы спілаваць і дрэва.

Для некага напіцца да чорцікаў — святая справа.

Алег ПАПОЎ х 2.

Чаму становяцца на вушы, калі лепей стаяць на нагах?

Дурням заўсёды шчасціць, але толькі ў казках.

Іншаму палачка-выручалачка патрэбна ў выглядзе дубінкі.

Калі жонка з цікавасцю паглядае на адзенне іншых жанчын, давядзецца лішні раз зазірнуць у кашалёк.

Як клопатаў поўны рот, дык есці не хочацца.

Са спажывецкім кошыкам у лес не пойдзеш.

Закопваць грошы ў зямлю можна толькі тады, калі яна прыносіць добры ўраджай.

Даслаў Барыс КАВАЛЕРЧЫК,
г. Гомель.

З жыцця таксістаў

Міні-фельетон

Раней працавалі фурманы, што перавозілі людзей у карэтах і павозках. Сёння ж для такіх спраў ёсць таксі – камфартабельныя «жалезныя коні», гатовыя максімальна хутка і бяспечна даставіць пасажыра да месца назначэння. Пры гэтым дастаткова часта таксісты выконваюць ролю экскурсаводаў. Скажам, трапляецца ім кліент, які дрэнна ведае мясцовасць або наогул не знаёмы з тэрыторыяй горада. І вадзіцель пачынае вазіць пасажыра па колу. Хай глядзіць у акенца ды любуецца краявідамі. Праўда, сума за паездку будзе значная, але ж уражанні застануцца на доўгія гады!

Канешне, не ўсё так хораша ў жыцці таксістаў. Здараюцца і небяспечныя выпадкі...

Напрыклад, вадзіцелю Аляксандру Віктаравічу з Гомеля шанцавала на вялікую колькасць кліентаў і, адпаведна, добры прыбытак. Усе атрыманыя грашовыя сродкі таксісту даводзілася вазіць з сабой да канца працоўнага дня. Наяўнасць выручкі ў салоне аўтамабіля заўсёды прымушала Аляксандра Віктаравіча з асцярогай адносіцца да кожнага пасажыра. Неяк да яго ў аўто падсеў мужчына, дастаў пісталет, пачаў пагражаць і патрабаваць грошы. Таксіст напалохаўся і аддаў усё.

А бывае, і сам таксіст становіцца зламыснікам. Так, у пачатку чэрвеня ў Брэсце вадзіцель выкраў у нецвярозага пасажыра грошы. Той нязграбна залазіў у аўтамабіль і нават не заўважыў, як у яго з рук выпаў кашалёк. Таксіст аказаўся паслужлівым: імгненна кінуўся дапамагаць небараку. Ну, і заадно падняў і паклаў сабе ў кішэнь кашалёк з сумай 290 рублёў. Пэўна, у якасці платы за дапамогу. Або як чаявыя.

Вось такое жыццё ў таксістаў. Тут і небяспека, і крымінал, і прыгажосць, і нервовасць. Ніколі не засумуеш!

Алеся НІКІФАРАВА,
г. Віцебск.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Павел ГАРАДЦОЎ.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр БАГДАНОВІЧ.

Міхась СЛІВА

Цвік, які вылез

Іранеска

Дырэктар канторы «Тры алені» Сцяпан Захаравіч Загагулін вярнуўся з раённай нарады ў дрэнным настроі. І адразу запрасіў усіх супрацоўнікаў на планёрку.

– Так, шаноўныя! – злосна зыркаючы арлінымі вачыма ў бок інжынера Арцёма Сідарава, пачаў чытаць натацыю дырэктар. – Працаваць трэба лепш! Я лічу так: далі табе заданне – выконвай! Калі можаш – перавыконвай! А то некаторыя разумнікаў з сябе строяць, рацыяналізатарамі ды вынаходнікамі прыкідваюцца. Удасканальваць нешта імкнуцца, прагрэсіўныя методыкі выкарыстоўваць... Усё хочуць паказаць, што яны мудрэйшыя за іншых!

Загагулін усё больш распальваўся, увесь час паглядаючы на Сідарава. А інжынер ніяк не мог зразумець, чым ён не дагадзіў Сцяпану Захаравічу. Працуе ж не горш за іншых, заўсёды актыўнасць праяўляе, усім пры неабходнасці з задавальненнем дапамагае. Тым больш яшчэ пару дзён таму дырэктар хваліў Сідарава. Здзіўлена пацiскалі плячыма і ягоныя калегі. Але ўсе моўчкі слухалі, таму што калі пачнеш апраўдвацца або спрачацца, яшчэ горш будзе.

А пасля працы Сідараў раптоўна сустрэў у краме сваю добрую знаёмую Валянціну Іванаўну, якая прысутнічала на раённай нарадзе разам з Загагуліным.

– Слухай, Арцём, табе нічога не казаў твой начальнік?

– Чаму ж! Даў зразумець, што я дрэнны супрацоўнік...

– Ты не жартуеш? Цябе ж сёння раённае начальства вельмі хваліла!

– А Сцяпана Захаравіча?

– Яго нават не ўзгадалі!

– Цяпер усё зразумела! – рассмяяўся Арцём і распавёў пра дзіўныя паводзіны дырэктара на планёрцы, і дадаў: – Праўду кажуць, што цвік, які вылазіць, забіваюць... Але ж я не са слабакоў і так проста не здамся.

г. Рагачоў.

Мікола ГІРГЕЛЬ.

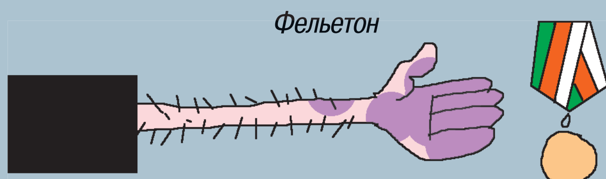
Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Пётр КОЗІЧ.

КАНЕЦ КАР'ЕРЫ ПУСТАХОДА

Фельетон

Сцяпан Пустаход ужо пяць гадоў узначальваў сельгаспрадпрыемства. І хоць гаспадарка не выбілася ў перадавыя, аднак цвёрда займала залатую сярэдзіну. Дзякуючы гэтаму, начальства дырэктара і не крытыкавала, і не хваліла. А маладому кіраўніку вельмі хацелася, каб усе яго ўспрымалі як таленавітага арганізатара сельскагаспадарчай вытворчасці. Ды і няблага было б, каб ордэн далі. Але ж для гэтага трэба павысіць паказчыкі росту прадукцыі. Напрыклад, дабіцца сямі тысяч кілаграмаў малака на фуражную карову*.

І Сцяпан Пятровіч пачаў працаваць. На чарговай нарадзе перад жывёлаводамі паставіў амбіцыйную задачу: павялічыць вытворчасць малака на сорак працэнтаў.

— Гэта ж нерэальна, — засумняваўся загадчык малочна-таварнай фермы Іван Іванавіч.

— Іншыя гаспадаркі ж дасягаюць такіх вынікаў, — заўважыў дырэктар, — а чым мы горшыя?

Рабіць няма чаго, супрацоўнікі паслухалі наказ начальніка і прыступілі да выканання. Але як ні стараліся апаратары машыннага даення, атрымаць больш прадукцыі ад кароў не змаглі.

Тады Сцяпан Пятровіч вырашыў пайсці іншым шляхам. Ён прапанаваў загадчыку фермы завышаць надоі, а фіктыўнае малако спісваць, быццам яго выпівалі цяляты.

— Але ж за гэта можна пагарэць, — зноў занепакоіўся Іван Іванавіч.

Такая ўпартасць падначаленага вывела дырэктара з цярпення:

— Рабі так, як я сказаў, і не распускай нюні!

Надоі пачалі «расці». Прозвішча дырэктара сапраўды загучала. Ён быў цвёрда ўпэўнены, што хутка за сваю «самаадданую» працу атрымае жаданы ордэн. З гэтай нагоды славалюбівы кіраўнік нават купіў новы касцюм. Ружовыя мары няспынна плылі ў ягонай галаве: пасля атрымання ўзнагароды ён сустрэнецца са сваімі калегамі, якія цёпла павіншуюць героя, і, вядома, па-беламу пазайздросцяць. А ад журналістаў не будзе адбою.

Аднак марам Сцяпана Пятровіча не давялося здзейсніцца. Хтосьці на яго напісаў ананімку ў Камітэт дзяржкантролю. Правяраць факты прыехала маладая і даволі сімпатычная жанчына Галіна Іванаўна.

Сцяпана Пятровіча ананімка ўсхвалявала, але сустрэўшы такую мілую правяральшчыцу, ён супакоіўся. Дырэктар не губляў надзеі, што жанчына не будзе моцна «капаць», і ў выніку справа вырашыцца станоўча.

Закончыўшы агляд усіх неабходных дакументаў, Галіна Іванаўна спытала ў Сцяпана Пятровіча:

— Слухайце, а чаму цяляты выпілі так многа малака?

— Мы стараліся і рабілі ўсё магчымае, каб яны хутчэй раслі, — адказаў кіраўнік гаспадаркі.

— Тады паглядзім, якія вывады на конт гэтага зробяць спецыялісты, — паабяцала кантралёрка, — даведку пра вынікі праверкі мы вам вышлем.

А рашэнне было суровым: наш герой не толькі страціў пасаду, але ў дадатак яшчэ атрымаў строгае адміністрацыйнае спагнанне. Мара пра ордэн стала недасягальнай...

Аляксандр ЖУКОЎСКІ,
г. Клецк.

*фуражная карова — дойная карова, якая атрымлівае дадатковы раслінны корм.

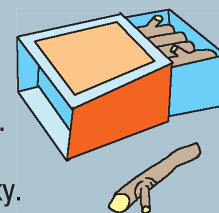
У якім пакоі шукаць спакой?

Масла? А маслам і не пахне...

Дакладная запіска была недакладнай.

Купіў запалкі, а там — толькі палкі.

Якая ў віна віна?

Не кара́лямі кара́лі каралí.

Адпраўлю я дачку́ на да́чку.

Вы не адкажаце нудзе: ну, дзе?

Праблем у галаве хапае з галавой.

Даслаў Анатоль ПАЛЫНСКІ,
г. Беразіно.

ЛЕТА, СОНЦА, ПЛЯЖ!

Пётр КОЗІЧ.

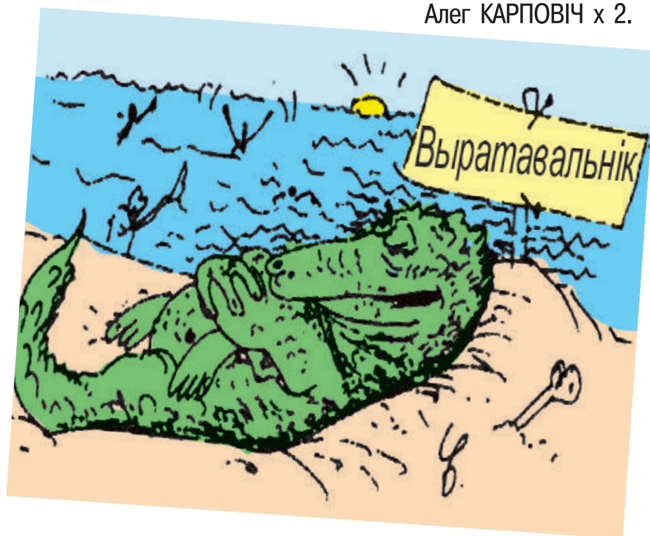
Мікола ГІРГЕЛЬ.

Алег КАРПОВІЧ х 2.

Алег ГУЦОЛ.

Уладзімір ЧУГЛАЗАЎ.

Анатоль ЗЭКАЎ

Знямога

Нарэшце — за спіной дарога,
Не чую ні плячэй, ні ног.
Нібы не я — мая знямога
Зрабіла крок цераз парог.

Сяргей ДАВІДОВІЧ

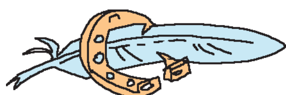
Калі выходзіў на дарогу,
Ёй шыбаваць гадамі мог.
Не падбіралася знямога
Да маладых плячэй і ног.

Ішоў я часам дужа спешна,
Не пераводзіў нават дух.
Не выбіраў ніякіх сцежак —
Ні праз балота, ні праз луг.

І хоць, было, трымцела сэрца,
Не пакідаў сіл пра запас,
Бо ведаў: дзесьці там пасецца
Незацугляны мой Пегас.

Парнас — вось мэта ўсёй дарогі.
Ступіўшы ж на яго парог,
Уцяміў: ад хады знямог я,
Не чую ні плячэй, ні ног.

Ды так падумаў я, дарэчы,
Што хто б тут што з вас ні казаў,
Навошта ногі мне і плечы?
Была б на месцы галава!

Міхась МІРАНОВІЧ

Справа не ў гадах

Неўпрыкметку, спакваля
Старасць падбіраецца.
Пад нагамі і зямля
Быццам бы гайдаецца.

Анатоль ЗЭКАЎ

Анатоль,
Ты хібіш штосьці —
«Старасць
Падабралася».
Бо зямля ж
І ў маладосці
Іншы раз
Гайдалася!

Слушная думка

Мала адной для мужчыны
жанчыны...

Леанід ДРАНЬКО-МАЙСЮК

Выкажу ўдзячнасць
Я не без прычыны
За гэту выснову.
Паэт — малайчына!
Мала адной
Для мужчыны жанчыны!!!
...Ды ці паверыць
Мая палавіна?

Аляксандр БЫКАЎ

Маладзільны вянок

Ты мне здаешся школьніцай-
дзяўчынкай
У тым вянку рамонкавым сваім...
*****
А можа, й мне узяць памаладзець...

Мікола ШАБОВІЧ

Гады ляцяць. Даводзіцца пацець,
Калі уверх па лесвіцы намецішся.
А ты ў вянку рамонкавым аж
свецішся...
Дык можа, й мне узяць
памаладзець?

І вось аднойчы, лета як гуло,
Натрапіў на паляну я з рамонкамі
І, прыгадаўшы вусны твае тонкія,
Вянок сабе ўздзябурыў на чало.

Не ведаю, ці шмат памаладзеў,
Ды, як вяртаўся вуліцай вясковаю,
Дзяды ківалі здзіўлена галовамі,
А дзеўкі пахаваліся за хлеў!

Дзмітрый ПЯТРОВІЧ

Градус кахання

Жанчына спіць. На снезе прасціны
Спякотнае раскінулася цела.
Яно жывою ліраю звінела,
Калі мы заставаліся адны.
*****
Ды мы з табой, нібы ў чароўным сне,
Да схочу п'ём бярозавік кахання.
*****
Ноч. Вясна. Шэкспір. Санеты.
Лёгкі шолах пад акном...

Змітрок МАРОЗАЎ

Пілі з табой бярозавік кахання,
Настройваў я тваю жывую ліру...
Напой, відаць, быў з градусам,
бо ўранні
Забыў пра ўсе санеты і
верлібры,
Што для цябе, чароўная, чытаў.
Імя тваё я нават не спытаў.
Ты знікла... Толькі том ляжыць
Шэкспіра.
Дзе для натхнення зноў знайсці
мне ліру?

Пётр СЯМІНСКІ

Рэкорд

...Каб ты стварыў мне лёгкі грэх.

Тамара МАЗУР

Быццам спеленькі арэх,
Прыняла я лёгкі грэх.
Быў душы маёй бліжэйшы
Грэх у два разы цяжэйшы.
Фінішам былых гадоў
Стаўся грэх у сем пудоў.
Заўтра я без абароны
Грэх прыму вагой паўтоны.
Уцягнулася, бы ў спорт,
І іду я на рэкорд!

Аляксандр ПЯТРОЎ.

Падарунак з сюрпрызам

Малады паэт падарыў свой зборнік вершаў знаёмаму і гаворыць:

— А грошы за кніжку — 10 рублёў — вернеце наступным разам.

Даслаў Міхась СЛІВА,
г. Рагачоў.

Віктар РЭЧЫЦ

Адказ байкару

Напісаў пра павука
Байку новую байкар.
Прачытаў павук яе —
Думкі выказаў свае.
— Вы, — сказаў ён байкару, —
Скарысталі зноўку друк,
На мяне каб наваліцца
І аблаяць, як шкадлівуца.
Згодзен з вамі: я — драпежнік,
Не раслінная ў нас ежа.
Мух ды іншых насякомых
Ловім мы даўно без стомы.
Ды ці ж наша ў тым віна?
Вы павінны гэта знаць:
Так задумала прырода,
Не пытаючыся згоды.
Есці насякомых мусім,
Бо раслінай не закусім.
А вы гляньце на сябе,
На звычайны свой абед.
Вам раслінай ежы мала —
Мяса хочаце кавалак
Індыка, ці кабана,
Ці быка, ці барана...
Вы драпежнік больш шчэ —
Ад вас мала хто ўцячэ!..
Да канца байкар даслухаў.
Як па кумпале абухам,
Білі словы павуковы.
І зрабіў тады выснову:
— Будуць хай у байках, — кажа, —
Лепш людскія персанажы.

г. Івацэвічы.

Празаік, лірык, гумарыст

Стагоддзе з дня нараджэння Янкі (Івана Антонавіча) БРЫЛЯ (1917 – 2006) святкуе сёлета беларуская грамадскасць. Будучы народны пісьменнік БССР нарадзіўся ў Адэсе, але ў 1922 г. разам з бацькамі пераехаў у вёску Загор'е, што на Гродзеншчыне. Жыццё яго было багатым на перыпетыі: спачатку юнака прызвалі ў польскую армію, служыў у марской пяхоце, трапіў у нямецкі палон; пазней – сувязны партызанскай брыгады, партызан-разведчык, рэдактар газеты «Сцяг свабоды» і сатырычнага антыфашысцкага лістка «Партызанскае жыгала», супрацоўнік рэдакцыі газеты-плаката «Раздавім фашысцкую гадзіну».

Пачатак творчай дзейнасці Я. Брыля супаў з яго працай у часопісе «Вожык» у першыя пасляваенныя гады. Тут адточваўся і ўдасканальваўся гумарыстычны талент пісьменніка, фарміраваўся адметны стыль пісьма. Іскрысты гумар, трапная сатыра ўдала пераплятаюцца ў яго прозе з сур'ёзнымі жыццёвымі разважаннямі і назіраннямі, лірычнымі замалёўкамі. Іначай і быць не магло: такі ўжо характар меў Іван Антонавіч. Паводле ўспамінаў сучаснікаў, пасля нават кароткага знаёмства з Янкам Брылём кожны трапляў пад уплыў яго ўсмешлівай абаяльнасці. Непадробная зацікаўленасць, шчырая добразычлівасць і лагодны жарт – вось што супрацьпастаўляў пісьменнік сухой афіцыйнасці і фармальна-абыякаваму стаўленню да працы і людзей.

Давайце ж разам усміхнёмся простаму, шчыраму, падгледжанаму ў самога жыцця гумару прызнанага майстра слова.

Сяброўскі шарж М. Гіргеля. 1977 г.

Янка БРЫЛЬ

З людзьмі і сам-насам

* * *

Прыпозненьі жаніх, трохі пісьменнік, больш журналіст, шукаў сабе пары сярод маладзенькіх. Пажылая мяшчанка, у якой была на кватэры дзяўчына, што ў Мінск прыехала з Расіі, расказвала пасля, што вось ён першы раз зайшоў, а яе, дзяўчыны, няма дома.

– Ветлівы, нічога не скажаш, але як зняў капялюш, дык на лысіне толькі адна пружынка падскочыла!..

* * *

Бабуля расказвае:

– Цётка твая, Зося, нарадзіла Анечку ноччу, у тры гадзіны.

Бабін унучак, цётчын любімы пляменнік, якому шосты год, пытаецца:

– А цёцю Зосю тады разбудзілі?

* * *

Гаспадыня рупліва пытаецца ў суседа-печніка, які робіць ім печ:

– Колькі ж, Адолька, табе яец на яечню?

– Калі будуць плаваць, то тры, а як не будуць, то пяць. Плаваць, вядома ж, у сале ці ў масле.

* * *

Цыбаты юнак з гітарай, яшчэ адзін бард, для большай перспектывы рускамоўны. Рэфрэн у «гарадскім рамансе», як ён яго аб'явіў:

...И шампанского брызги,
и девушек визги...

І захацелася – за нейкім чацвёртым ці пятым разам – дадаць:

...и талантливо вдрызги!..

* * *

Сціплая, як здавалася, метадыстачка ў Доме культуры на сваім саракавым годзе раптам захацела прайсці ў Вярхоўны Савет. Калі я выняў з паштовай скрынкі яе кандыдацкую, як цяпер, на польскі лад, гаворыцца, улётку з малавыразным партрэтам, прыпудранай аўтабіяграфіяй і абяцаннем таксама ашчасліціць Беларусь, – адразу ажно не паверылася, што гэта – яна, наша Жана!.. А потым успомніўся адзін загорскі анекдот.

Мужык пазнавата вярнуўся з вясковага сходу, а цікаўная жонка спыталася, пра што ж там сёння гаварылася. Вячэраючы, мужык адказаў, што вырашылі выбраць новага солтыса (пры Польшчы гэта было). І ўжо на гэты раз, удакладніў ён, жуючы, – не мужыка, а бабу. Аднак толькі такую, што зможа залажыць нагу за галаву. Назаўтра ўранку гаспадар штосьці корпаўся ў хаце, а гаспадыня пайшла ў грады, палоць. А потым убягае ўшчэнт перапалоханы сынок:

– А татачка, а нашу мамку душыць тхор!..

Пабег чалавек, а там яна – у баразне, заголеная – аніяк не можа вярнуць нагу з-за галавы назад!..

Адратаваў.

«Дзе скарб ваш», Мн., 1997 г.

Гумарыстычны набытак народнага паэта

Багатую літаратурную спадчыну пакінуў класік айчыннага слова Янка Купала (1882 – 1942) сваім нашчадкам. Гэта найперш сацыяльная, эпічная, лірычная і інтымная паэзія, розныя віды драматургіі, каларытная публіцыстыка. Беларускі пясняр быў сынам свайго часу і свайго народа, што прадвызначыла выразную сацыяльную накіраванасць яго творчасці. Аднак побач з грамадзянскай лірыкай з-пад пяра мастака слова з'яўляліся жартоўныя вершы і байкі – і гэта зусім заканамерна: выкарыстоўваючы вобразы і матывы народнай творчасці, нельга было не звярнуцца і да сакавітага, трапнага, жывога гумару беларусаў. Напрыклад, такога, з якім дасціпны мужык ушчувае непаслухмяную жонку (верш «Благая жонка»).

Найбольшай канцэнтрацыі талент Купалы-гумарыста дасягнуў, безумоўна, у яго знакамітых камедыях «Паўлінка» і «Прымакі». Прайшло больш чым сто гадоў з часу напісання гэтых твораў, але мы і сёння шчыра смяёмся з персанажаў, сітуацый і стасункаў, удала запазычаных з народнай творчасці і па-мастацку дасканала перапрацаваных класікам. Сёння, калі мы адзначаем 135-годдзе з дня нараджэння мастака слова, прапануем узгадаць сцэнічны жарт «Прымакі» і ў чарговы раз падзівіцца майстэрству пісьменніка ў абмалёўцы характараў персанажаў, трапным выкарыстанні традыцый і прыёмаў народных камедый, жартоўных песень і прыпевак.

Янка КУПАЛА

Прымакі

Сцэнічны жарт у адным акце

Урывак)

Асобы:
Максім Кутас.
Паланея – яго жонка.
Мацейка – іх сын.
Трахім Сініца.
Даміцэля – яго жонка.
Кацярына – іх дачка.
Ураднік.
Соцкі.
Сяляне, сялянкі.

Дзея адбываецца ў часе, калі былі манапольцы, на другі дзень Сёмухі, у хаце Трахіма Сініцы.

З'ява I

Максім адзін

Максім *(ляжыць на ложку і разглядаецца па хаце)*. Цьфу, каб цябе паляруш! Куды мяне, самдзеле, загнала нядобрае? Ці гэта я жыву, ці гэта я не жыву, ці гэта я толькі сон сню? Паспрабую сам сабе па носе стукнуць, ану ж пазнаю, на каторым я свеце. *(Ударае сябе па твары рукой.)* Ай, баліць, каб цябе немач! Значыцца, я на гэтым свеце і нават не сплю. Але як тут споўзаць па розум да галавы і навясці спраўку, куды мяне ліхаманка з сваёй хаты перавалакла? Бо ж такі хата гэта не мая, як сабе, мае міленькія, хочаце. У маёй хаце павуціннe па ўсіх чатырох кутках, а тут бачу толькі на трох... У маёй – абразы: Юры на белым кані з доўгаю пікаю і Мікола ў бляшанай шапцы; а тутака, праўда, Юры ёсць, але на месцы Міколы вісіць «Страшны суд». Брр! Які ён, самдзеле, страшны, гэты «Страшны суд»! І давялося ж мне папасці ў хату з гэтым судом страшным! Пачакайце! Як гэта выйшла? Учора была, здаецца, нядзеля? Так, такі ж нядзеля, ды першая ў гэтым тыдні. Раніцай еў бліны. Пасля спаў да паўдня; устаўшы, паабедаў дый зноў хацеў легчы, але тут і выйшла закаклюка. Мая Паланея, як распаланелася на ўсю сваю моц, дык і сон мой прапаў аж да часу, калі я – ужо не помню як – апынуўся на гэтым вось чужым ложку. Дзе ж! Трэба ведаць! Прычапілася – канечна, каб я вёў кабылу пасвіць. Найшла пастуха! Я кажу – не павяду! Яна кажа – павядзеш! Я кажу – не мяшайся ў маю гаспадарку! А яна і паехала-паехала: а ты сякі-такі, а ты – ламака, а ты абібока, а ты... а ты! Каб цябе не знала, а пайшла за Трахіма Сініцу, як ён да мяне сватаўся, дык бы паняй была, а за табой, дурнем... Як сказала яна «дурнем», ну дык, мае міленькія, хто ж гэта вытрымае? Калі б хто і папраўдзе быў дурань, дык не засмакуе, каб яму ў вочы гэткі чын давалі – ды яшчэ хто? Родная-раднюсенькая жонка! Ну, як яна, значыцца, сказала, самдзеле, дурань, дык мяне аж за самыя вантробы забрала. Усхапіўся я, самдзеле, з ложка, адшпіліў дзягу і ўжо думаю сабе... А яна – не тут успамінаючы, не дзяга, а мая жонка – вазьмі ды схапі мешалку. Ох, мае міленькія! Сам Люцыпар, відаць, выдумаў гэтыя мешалкі, як падсоўваў нябожчыцы Еве яблыкі ў раі. Бо дайце ж рады! Паліў я гэта яе – значыцца, мешалку, а не Еву – колькі раз, на добрыя кусочкі сек, і ўсё роўна: як прыйдзе што да чаго, дык – на табе, і ёсць! І каб цябе ліхаманка, яшчэ выдумалі стаўляць гэтыя мешалкі ў качарэжніку, каля парога. Значыцца, як угледзеў я, што мая баба бярэ гэты – згінь-прападзі! – пісталет бярозавы, ну, а я... што ж я? Бачу, што непераліўкі, схапіў бравэрку пад пахі і, трымаючыся за паясніцу, – гэта, каб не спутала мяне самая патрэбная рэч, – ды гэтак: скакель праз акно! Балазе што хоць было адчынена. Не думайце, мае міленькія, што гэта я з перапугу задаў так лататы. Гэта я так сабе, як

вам сказаць, на далікатны манер пусціўся. Я ж, як самі бачыце, пэўна што яе не баюся. Ды што ж бы было, каб даведаліся суседзі, што я ў сваёй аздабульki пад хвартухом сяджу? Я не такі трус, як гэты Трахім Сініца: чуць яго Даміцэля мешалкай памсціцца, дык ён са страху аж дрыжыць. Ну, значыцца, як гэта я спакойна сабе выбег з хаты, узяў ды пайшоў памаленьку на сяло. Дзягу на сваім месцы замацаваў, бравэрку на плечы накінуў – гэта, значыцца, каб форсу больш было,– іду сабе па вуліцы, як нішто ні ў чым. Падходжу пад манапольку, глядзь – сядзіць мой Трахімка Сініца на ганку і трымае паўквартачкі ў руках,– гарэлачка й шкло аж пераліваюцца на сонцы! «А мой жа Кутасок! – гэтак ён да мяне: – садзіся, кумочак-галубочак! А то я думаў-думаў, з кім бы гэту палавінку ды яшчэ на палавінку перакрышыць?» Ну, а я, канечна, чалавек натуры няўпарчывай: чаму ж, думаю сабе, ад добрага суседа ласкі не прыняць? *(Пазяхае.)* Ха-ха-ха! Нешта зноў спаць хочацца. *(Сонна.)* Селі мы гэтак сабе – я і Трахімка – асушылі паўквартачкі – адну, другую, трэцюю. Сядзелец – каб яму і ў пекле здароўе было ды панаванне – вельмі падатлівы ў нас: і ў нядзельку гарэлачкай таргуе, хоць гэта, кажуць, закон і забараняе. Вось цяпер, значыцца, і не помню, як я ў гэту не ў сваю хату папаў. Ведаю, што за нешта рукі пабілі, барыш нейкі пілі, цалаваліся. Трахімка слязу пусціў, і я не вытрываў, размасліўся, а там.... а там, хаця лопні, нічога не ведаю!.. (Праз сон.) Можа, як засну, дык прысню, хто я і дзе я?..

З'ява III

Максім, Кацярынка, Даміцэля

Даміцэля *(уваходзіць з судамі вады і стаўляе іх каля парога на прылаўку. Да Кацярынкі)*. А ты гэта, сарока, чаго так ухмыляешся да люстэрка, як серада на пятніцу? Звалаклася недзе, а тут адной мне хоць падарвіся: ні вады каму прынесці, ні ў хаце прыбраць. Зараз жа мне хату замятай! *(Порацца качаргой у печы.)*

Кацярынка *(замятаючы хату)*. Чаго, мамка, раз'ехалася, як прачыстая на сенажаці? Я ж не сядзела рукі злажыўшы. *(Расцягваючы.)* У-ста-ла, па-мы-ла-ся, павяла ця-луш-ку, напасвіла, назбірала кве-та-чак і вяночак спляла! *(Кідае венік, знімае вянок і хоча надзець яго матцы.)* Паглядзіце, які харошанькі! А як ён мамцы ідзе да твару! Даліпантачкі, хоць да шлюбу мамку вядзі! Каб татка ўгледзеў, вота б пацалаваў з любасці!

Даміцэля *(зрываючы вянок)*. Адчапіся, назола! Я ўжо на каптур замяніла свой вянок у царкве, а ты, з вялікай рызыкі, каб толькі не згубіла свайго дзе пад плотам.

Кацярынка *(зноў налажыўшы сабе вянок на галаву, замятаючы хату)*. А скажыце, мамачка: ці гэта не ўсё роўна будзе, ці вянок у царкве на каптур прагандляваць, ці згубіць яго пад плотам? А мо і мамка перш згубіла, а пасля памяняла?

Даміцэля. Замятай вось лепей, а не мялі языком, як калатоўкай! Яшчэ молада ўсё ведаць – што трэба і што не трэба.

Кацярынка *(круцячыся з венікам і прыпяваючы)*.

Сама хату падмяла,
Сені выпратала;
Сама сябе палюбіла,
Сама высватала.

Даміцэля. Пацеры ці згаварыла, што так выкручваешся, як скурат на агні. Бяры настольнік і засцялі стол! Снедаць даўно ўжо пара.

Кацярынка *(засцілаючы стол).* А, мамка, тату будзіце, а то ўсю гаспадарку сваю праспіць.

Даміцэля *(стаўляючы на стол яешню і бліны).* Глядзі, каб ты толькі сама сябе не праспала, а за бацьку не бойся!

Кацярынка *(глянуўшы на яду)*. Ого! Мамка сягоння бліноў і яешні напякла.

Даміцэля. А нешта ж ты не ведаеш, што сягоння толькі другі дзень Сёмухі? *(Ідзе да ложка і будзіць Максіма.)* Трахім, Трахім! Уставай! Годзе табе адлежваць бакі! Паўдня ўжо на дварэ! На стале снеданне! Уставай! *(Прыглядаючыся да бравэркі.)* Адкуль ён гэту бравэрку сцягнуў? Гэта ж не наша! Паглядзі, Кацярынка!

Кацярынка *(прыглядаючыся)*. Але ж, не наша! Мусіць, тата памяняў з некім, як мамка вянок на каптур.

Даміцэля. Ды ўжо ж недзе памяняў, бо ўчора, апоўначы, п'яны прыйшоў, чуць памагла на ложак узабрацца. *(Тузаючы Максіма.)* Уставай жа, каб ты не ўстаў! А то зараз мешалкай...

Максім *(усхапіўшыся і хрысцячыся)*. Цьфу, ізноў мешалка! Каб яе пярун пашчапаў!..

Даміцэля і Кацярынка адскокваюць ад ложка, здзіўленыя, перапужаныя.

Даміцэля. Гэта ж не Трахім!

Кацярынка. Гэта ж не тата!

Максім *(праціраючы вочы, убок)*. На табе! Хата чужая, баба чужая, а заместа майго ўласнаручнага сына – нейкае спаднічнае стварэнне! Вось так папаўся ў нерат – ні ўзад ні ўперад! Ну, Максім! Ламі мазгі, каб не прапаў саўсім.

Даміцэля *(прыгледзеўшыся)*. Ды гэта ж наш кум – Максім Кутас!

Кацярынка. Ха-ха-ха! Татка на дзядзьку Максіма перакуліўся! Ха-ха-ха! Тата – ваўкалак, ваўкалак!

Максім *(ахіліўшыся бравэркай, садзіцца на ложку)*. Што я тут бачу? Гэта ж Трахімава хата і яго баба. *(Да Даміцэлі.)* А мая ж Даміцэлька! Ці не ведаеш, якім-такім манерам я сюды папаўся?

Даміцэля. Я зараз манеры выганю васпану з галавы! Дзесятаму закажаш, як чужых жонак паначы ашукваць. *(Ідзе ў качарэжнік і бярэ мешалку.)*

Кацярынка *(убок)*. Быў адзін тата, а цяпер аж два! (Да Максіма.) Мусіць, дзядзька сягоння кепска з мамкай вянок на каптур гандляваў, дык яна хоча прыдатку даць.

Максім *(чухаючы галаву)*. І ўпутала ж мяне нядобрае ў гэту авантуру! Яшчэ з гэтай бабай, можа, і дам якколечы рады, але што будзе, як мая Паланея ды Трахім даведаюцца? А тут яшчэ гэты, як на безгалоўе, «Страшны суд» вісіць на сцяне! *(Да Даміцэлі.)* Кумачка, Даміцэлька! Кінь ты гэту мешалку, я сваёй маю аж вось пакуль! <...>

1913 г.

Дыялогі

Дажыць да ста гадоў

— Дзеду! Скажы, а як ты дажыў ажно да ста гадоў? — пытаецца маленькі Косцік.

— Усё дзякуючы таму, унучак, што нарадзіўся я ў 1917-м годзе, — патлумачыў дзед.

Сціплы тата

— Мама, а тата быў сціплым чалавекам?

— Канешне, бо іначай табе было б на пяць гадоў болей.

Акуляры

Сустрэліся дзве сяброўкі.

— Вой, і ты ўжо носіш акуляры?! — здзівілася першая і з'едліва дадала: — Ну, затое так твае маршчыны будуць незаўважнымі.

— І праўда! Да таго ж твае маршчыны стануць больш выразнымі, — не разгубілася другая.

Купіў таксу

— Навошта ты купіў таксу? — пытае сусед суседа.

— Ды каб усе мае дзеці маглі адначасова яе гладзіць!

Даслаў Леў КАЗЛОЎ,
г. Мінск.

Пытанне пра харчаванне...

Аляксандр ШМІДТ.

Уладзімір ЧУГЛАЗАЎ.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр БАГДАНОВІЧ х 2.

2 серыя

Серыял Вожыка

ПАДМАНАМАНІЯ

Не давярай, а правярай!

Хачу папрасіць сына, каб навучыў рабіць плацяжы, не выходзячы з дому, праз камп'ютар.

Будзе зручна. Не трэба ў банк бегаць…

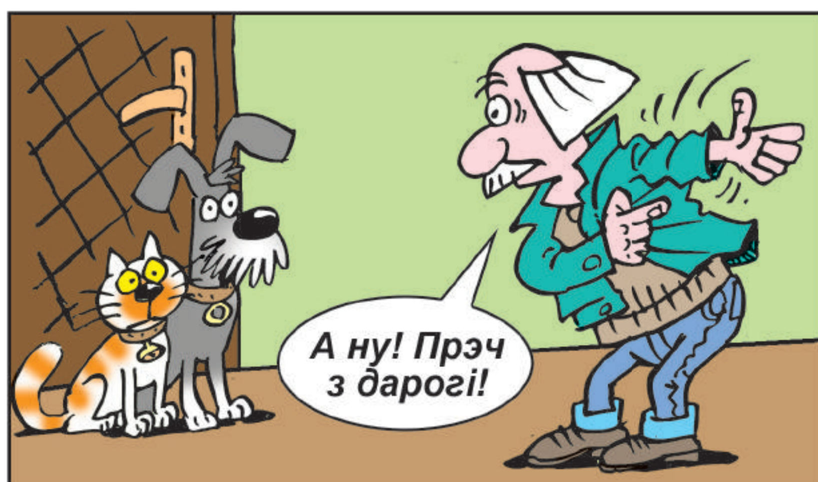

Ты ўся збялела! Што здарылася?

Незнаёмы мужчына прадставіўся даішнікам і паведаміў, што наш сын трапіў у аварыю і пашкодзіў чужы аўтамабіль.

Каб кампенсаваць шкоду, трэба перавесці ўказаную суму на картку…

Усё ж прыйдзецца бегчы ў банк.

Працяг будзе...

Не хачу вучыцца, а…

– Мама, я не хачу вучыцца! Лепей выйду замуж і завяду дзяцей, – заявіла маці 14-гадовая дачка.

– Мілая, ну куды так рана? Можа, ты лепш матэматыку павучыш ды школу скончыш? – сказала маці і ўздыхнула. Яна разумела, што родная крывінка яе не паслухае. Як і заўсёды.

– Я ўжо дарослая! А твае словы для мяне не аўтарытэт! – раззлавалася дачка і, бразнуўшы дзвярыма, кінулася прэч.

На наступны дзень дзяўчына збегла з дому ў пошуках жаніха. Дарэчы, да гэтага яна рабіла падобныя спробы ўжо пяць разоў! Але яе хутка знаходзілі і вярталі да маці. На гэты раз ўцякачку шукалі ажно два месяцы.

Здаецца, у такой сітуацыі дапаможа толькі дзяга, якая выб'е ўсю дурасць і прымусіць дачку з павагай адносіцца да маці.

«Геніяльная» задума

«Вожык» не раз пісаў пра дзіўныя крадзяжы. Злодзеі прысвойвалі сабе розную дробязь у крамах, старую мэблю і нават закаткі са склепаў.

Але жыхар Ліды пераплюнуў сваёй «геніяльнай» задумай усіх.

Яму патрэбен быў халадзільнік на дачу, але грошай на пакупку тэхнікі

не было. Таму ён знайшоў хітрае выйсце – украсці Indesit у суседа па камунальнай кватэры. У дадатак, мужчына вырашыў не выкідаць з халадзільніка прадукты, а прыхапіць з сабой. Пакуль нікога з суседзяў не было дома, ён акуратна вывез тэхніку.

Прадукты злодзей з'еў, а халадзільнік працягваў выкарыстоўваць па назначэнні. Вось толькі ў хуткім часе на дачу лідчаніна завіталі міліцыянеры, якія канфіскавалі маёмасць і вярнулі законнаму ўладальніку. Мужчына быў затрыманы, узбуджана крымінальная справа па артыкуле «Крадзеж». Цікава, на колькі гадоў суддзя ацэніць яго «геніяльную» задуму?

Сюжэт для фільма

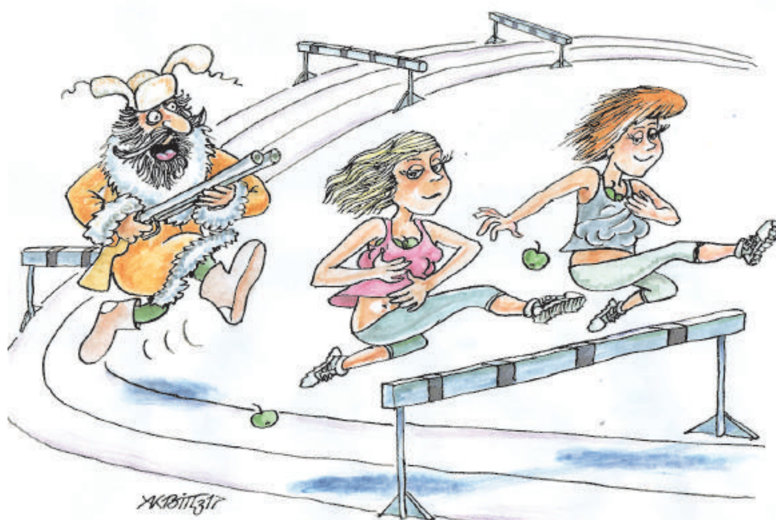
Часам сустракаюцца навіны і здарэнні, па матывах якіх можна здымаць фільмы ці пісаць кнігі. Вось вам прыклад.

30-гадовы мужчына быў у Гродне на вучобе. Нечакана яму рэзка спатрэбілася паехаць у Мастоўскі раён да сваякоў. Каб дабрацца да патрэбнага месца, мужчына крадзе аўтамабіль Audi 80. Але неўзабаве ў вандроўніка ўзнікаюць першыя цяжкасці – каля вёскі Мілевічы машына ламаецца. Ды і тут ён хутка знаходзіць рашэнне і… крадзе новае аўто – Volkswagen Passat.

У гэты час яго пачынаюць шукаць праваахоўныя органы. Неўзабаве супрацоўнікі ДАІ заўважаюць скрадзены аўтамабіль. Пачынаецца пагоня. Мужчына паварочвае на лясную дарогу, машына ДАІ рухаецца за ім і раптоўна захрасае ў багне. А вось у нашага вандроўніка атрымліваецца праехаць яшчэ каля кіламетра. Пасля чаго яго аўто спыняецца на балоце. Мужчына пакідае Volkswagen і ўцякае.

Апынуўшыся ў Мастах, наш галоўны герой зноў узломвае машыну. Выбар трапляе на ўжо звыклую Audi 80. Але каля Скідаля ў яго канчаецца бензін. Як злодзей вырашае праблему? Вы правільна думаеце! Ён крадзе яшчэ адну Audi 80 і даязджае на ёй да Ваўкавыска. Там зноў заканчваецца паліва, і наш авантурыст знаходзіць у горадзе чарговую Audi 80…

Невядома, колькі б гонка працягвалася, але злачынцу нарэшце затрымалі. Канец гісторыі, безумоўна, не вельмі добры для фільма, затое ўсё, як у рэальным жыцці!

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Алег КАРПОВІЧ

Сапраўднае каханне

Быль

Певень у Пятроўны быў дужа прыгожы: чорна-чырвоны з вялікім барвовым грэбнем набакір. Да таго ж моцны і галасісты.

Вось толькі з'явілася ў яго адна звычка. Абышоўшы курэй са свайго двара, ён дзелавіта шпацыраваў да суседчынага – Ганкінага, дзе пеўня чакалі дзве сяброўкі. Зрабіўшы круг з распушанымі крыламі вакол курыц, чорна-чырвоны залётнік вёў іх да сябе, на падворак Пятроўны. Тыя там і несліся, а Пятроўна забірала «знаходкі». Угледзеўшы такое нахабства з боку суседкі і яе пеўня, Ганка ўсчала сварку:

– Зачыні свайго пеўня, Пятроўна, хай не ходзіць на мой двор! Мала таго, што курэй да цябе зводзіць, дык я яшчэ і яек не далічваюся.

– І як мне гэта зрабіць? Стрыножыць, як таго каня? Ці што? – адказвала разгневанай суседцы Пятроўна.

Але пасля моцна лаялася на свайго прыгажуна са шпорамі:

– Я табе пакажу, як мяне няславіць! Зараз хвост абскубаю, а то распушыў свой веер ды шпацыруе тут гогалем!

Злаўчыўшыся, яна неяк схапіла пеўня і пасадзіла ў вялікую драўляную скрыню. Тым часам, не дачакаўшыся кавалера, дзве ягоныя суседскія сяброўкі адправіліся на пошукі. Калі знайшлі, то заквокалі каля скрыні і сталі каля яе, як скамянелыя, а потым і ўвогуле паселі побач ды так і засталіся начаваць. Назаўтра ўсё тое самае: нясушкі сядзелі нерухома каля свайго «рыцара». Паглядзеўшы на такое дзіва, Ганка і Пятроўна замілаваліся: ты бач, якія адданыя! Вырашылі выпусціць гуляку-пеўня. Той адразу пераможна пракукарэкаў некалькі разоў, прайшоўся вакол верных сябровак, і тыя накіраваліся да звычнага месца несціся.

Давялося гаспадыням падладжвацца да выбрыкаў сваіх пярнатых. Адзін тыдзень Пятроўна збірала яйкі і несла іх Ганцы. Другі – Ганка сама да яе хадзіла. Так суседкі пamірыліся.

І амаль кожны раз, каля сядзелі за кубкам гарбаты, Ганка дзівілася:

– Ты бачыш, што нашы птушкі вырабляюць? Які хадок твой певень і якія мае куры адданыя! Гэта ж каму скажы, не павераць. Каханне ў іх сапраўднае, амаль як у людзей!

Раіса ДЗЕЙКУН,
г. Гомель.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Алег ГУЦОЛ.

Абы здароўе!

Урачу зусім не абавязкова верыць у медыцыну — хворы верыць у яе за дваіх.

Жорж Элгазі, французскі менеджар, тэатральны крытык

Старых п'яніц сустракаеш часцей, чым старых дактароў.

Франсуа Рабле, французскі сатырык

Адна з самых распаўсюджаных хвароб — ставіць сабе дыягназ.

Карл Краўс, аўстрыйскі пісьменнік

Рэпутацыю доктара ствараюць знакамітасці, якія памерлі пад яго назіраннем.

Бернард Шоу, англійскі драматург і дзяржаўны дзеяч

Сексуальная рэвалюцыя завяршылася поўнай перамогай вірусаў.

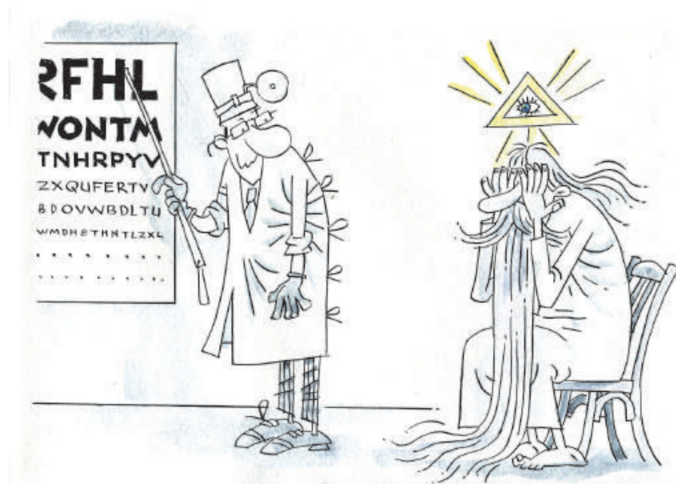
Патрык А'Рурк, амерыканскі пісьменнік і гумарыст

Перш магію блыталі з медыцынай, цяпер медыцыну блытаюць з магіяй.

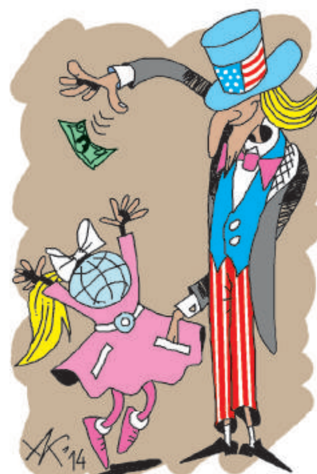
Томас Сас, амерыканскі псіхіятр

У магутнасць дактароў вераць толькі здаровыя.

Альфрэд Конар, польскі белетрыст

Алег ГУЦОЛ.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ і Ганна КІСЛУШЧАНКА х 2.

Алег ПАПОЎ.

У чым розніца паміж мужчынамі і жанчынамі?

1. Мужчына заўсёды заплаціць два долары за аднадоларавую рэч, калі яна яму вельмі патрэбна. Жанчына заўсёды заплаціць адзін долар за двухдоларовую рэч, нават калі яна ёй зусім не патрэбна.

2. Жанчына турбуецца пра будучыню, пакуль не выйдзе замуж. Мужчына не турбуецца пра будучыню, пакуль не ажэніцца.

3. Паспяховы мужчына зарабляе столькі, колькі яго жонка не можа патраціць. Паспяховая жанчына – тая, якая змагла знайсці такога мужа.

4. Каб быць шчаслівым у шлюбе з мужчынай, яго трэба шмат разумець і трохі кахаць. Каб быць шчаслівым у шлюбе з жанчынай, трэба яе шмат кахаць і нават не спрабаваць яе зразумець.

5. Кожны жанаты мужчына можа забыцца на ўсе свае памылкі. За яго іх будзе памятаць жонка.

6. Жанчына выходзіць замуж і спадзяецца, што муж з часам зменіцца. Яна памыляецца. Мужчына жэніцца і спадзяецца, што жонка ніколі не зменіцца. Ён таксама памыляецца.

7. За жанчынай заўсёды апошняе слова ў любой спрэчцы. Усё, што мужчына скажа пасля гэтага – ужо новая спрэчка.

Даслаў Сяргей ЛАПЦЁНАК,
г. Мінск.

Ну і дзе твой букет для мяне?

Пётр КОЗІЧ.

Што Антосю не ўдалося

Ў бесталковага Антося
Штось жыццё не задалося.
Да пітва такі ахвочы –
Жлукціць можа днём і ноччу.
Падкасіў здароўе значна,
А канца таму не бачна.
Толькі неяк спахапіўся
І не вытрымаў, спыніўся.
Доўга варушыў мазгамі:
«Я збіраў грахі гадамі...
Можа, трэба ўсё благое
Змыць хрышчэнскаю вадою?
Прыхаплю з сабой бутэльку
І, як буду лезці ў пельку,
Каўтану таго «наркозу» –
Не спужаюся марозу».
...У ваду ледзь апусціўся –
У лядыш ператварыўся
І ад жаху так зароў,
Што было не да грахоў...

Раіса ВАСІЛЬЕВА,
г. Гомель.

Варона і Ліса

Байка

Варона раз купіла ў магазіне
На зніжках сыр – па выгаднай цане.
Уселася паснедаць на хваіне,
А можа быць, дарэчы, на сасне.
Ліса там, як на ліха, прабягала,
Уверх сястрыца вочы падняла,
Убачыўшы Варону, запытала:
– За колькі сыр, сяброўка, узяла? –
Ды трук Варона хутка раскусіла.
Напэўна б пахваліў яе Крылоў,
Бо яго байкі ведала, любіла.
Схавала сыр пад левае крыло
І кошт ласунку гэтага назвала.
Ліса такой падставы не чакала.
– Заўмаг Барсук сказаў сакрэтна мне,
Што хутка сыр падымецца ў цане.
Разы у тры, а можа, нават болей.
– Ды ну?! Цяпер не буду есці ўволю! –
Аж скокнула ад роспачы Варона.
Сыр выпаў. І хто з'еў яго – вядома.

***

Бывае, што нас чуткамі такімі
Трывожыць тэлерадыёэфір.
Аднак не варта захапляцца імі,
Бо можна праваронiць ўласны сыр.

Уладзімір ГРЫШЧАНКА,
г. Гомель.

Анатоль ЦЫРКУНОЎ

Марнасць жыццёвай мітусні

Як навучыўся я спяваць,
То голасу не стала.
Кватэру ледзь паспеў прыдбаць –
Жыць засталося мала.
Пра марнасць лёсу гэты сказ,
Калі прыходзіць, ды не ў час.

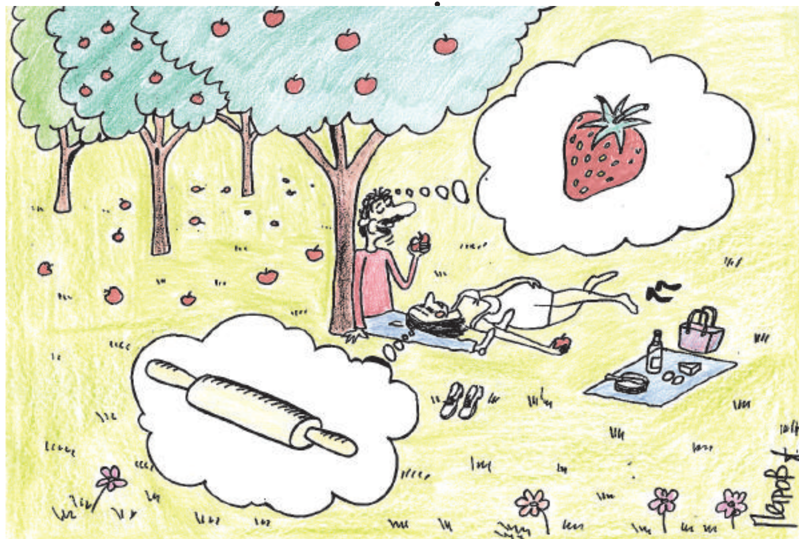
Дачнік-кампазітар

Ужо не здольны ён народ
Парадаваць санатай,
Затое можа агарод
Перакапаць лапатай.
Клубніцы любіць, і даўно:
Умее з іх рабіць віно.

Сатырык-міратворац

Падняў стыло на важных шышак –
Прызналі скончаным вар'ятам.
Узяўся за катоў і мышак –
Стаў неўзабаве лаўрэатам.
І заклікае з той пары:
«Давайце дружна жыць, сябры!»

г. Мінск

Аляксандр ПЯТРОЎ х 2.

Як браты родныя

Прыбіраючы кватэру, Надзея не заўважыла ката Мурзіка, які спаў на канапе за падушкамі, і сцягнула яго на падлогу разам з пакрывалам. Той выцяўся, злосна завуркатаў ды ўлёгся ў крэсла. Жанчына, шкадуючы, гладзіла свайго пушысціка і разважала: «Ой, як жа ты падобны да нашага гаспадара, проста на нейкім генетычным узроўні! Абодва ўмееце з заклапочаным выглядам ляжаць на канапе ды злавацца, калі вас патрывожыць».

Даслала Нэла ЛОСЬ,
Пастаўскі раён,
г.п. Лынтупы.

Кот-хітрун

Надакучыў Юрасю кот: мышэй не ловіць, ляжыць на ганку — толькі кармі яго. Кінуў гаспадар яго ў сумку ды аднёс у поле за два-тры кіламетры ад дому. Нарваў палявых кветак жонцы, прыходзіць дамоў. А жонка сустракае яго... разам з катом.

Такая злосць хапіла Юрася! Узяў ён кацяру за шкірку, пасадзіў у сумку, закінуў у багажнік і павёз на машыне ў лес, за дзесяць кіламетраў. Спыніўся на абочыне шашы, дастаў ката з сумкі ды паплёўся ў гушчар. Насіў-насіў, потым выпусціў. З лесу ледзь выбраўся! Глядзь — а машыны няма! Сеў Юрась на схіл дарогі, звоніць жонцы і кажа, маўляў, ад ката пазбавіўся, а вось машыну згубіў.

— Не хвалюйся! — спакойна адказала жонка. — Ідзі дамоў пешкам, бо кот прыехаў на нашай машыне з патрульным міліцыянерам...

Даслала Ірына КАРАЧУН,
г. Баранавічы.

Заусёды ў форме

Я — прыхільнік здаровага ладу жыцця. Колькі сябе памятаю, ні разочку не курыў і ніколі не ўжываў спіртное. Навошта мне гэта? Жыццё і без таго цудоўнае!

У маім рацыёне цалкам адсутнічае мяса. Харчуюся выключна прадуктамі расліннага паходжання. А іх, як ведаеце, безліч! І далікатэсаў нямала. Можа, вы спрабавалі маладыя лісточкі дзьмухаўцоў, падарожніку, шчаўя? У іх столькі вітамінаў і іншых карысных рэчываў. А смаката якая!

Усё гэта ў спалучэнні з тым, што знаходжуся я на свежым паветры, на ўлонні прыроды, дазваляе мне пастаянна быць у цудоўнай форме, бадзёрым і энергічным. Хваробы не прыстаюць, задышка і лішняя вага не турбуюць. Ды і бегаю я так, што рэдка ў каго з суседзяў атрымоўваецца дагнаць мяне.

Ну, і што з таго, што я — заяц?

Даслаў Анатоль ПАЛЫНСКІ,
г. Беразіно.

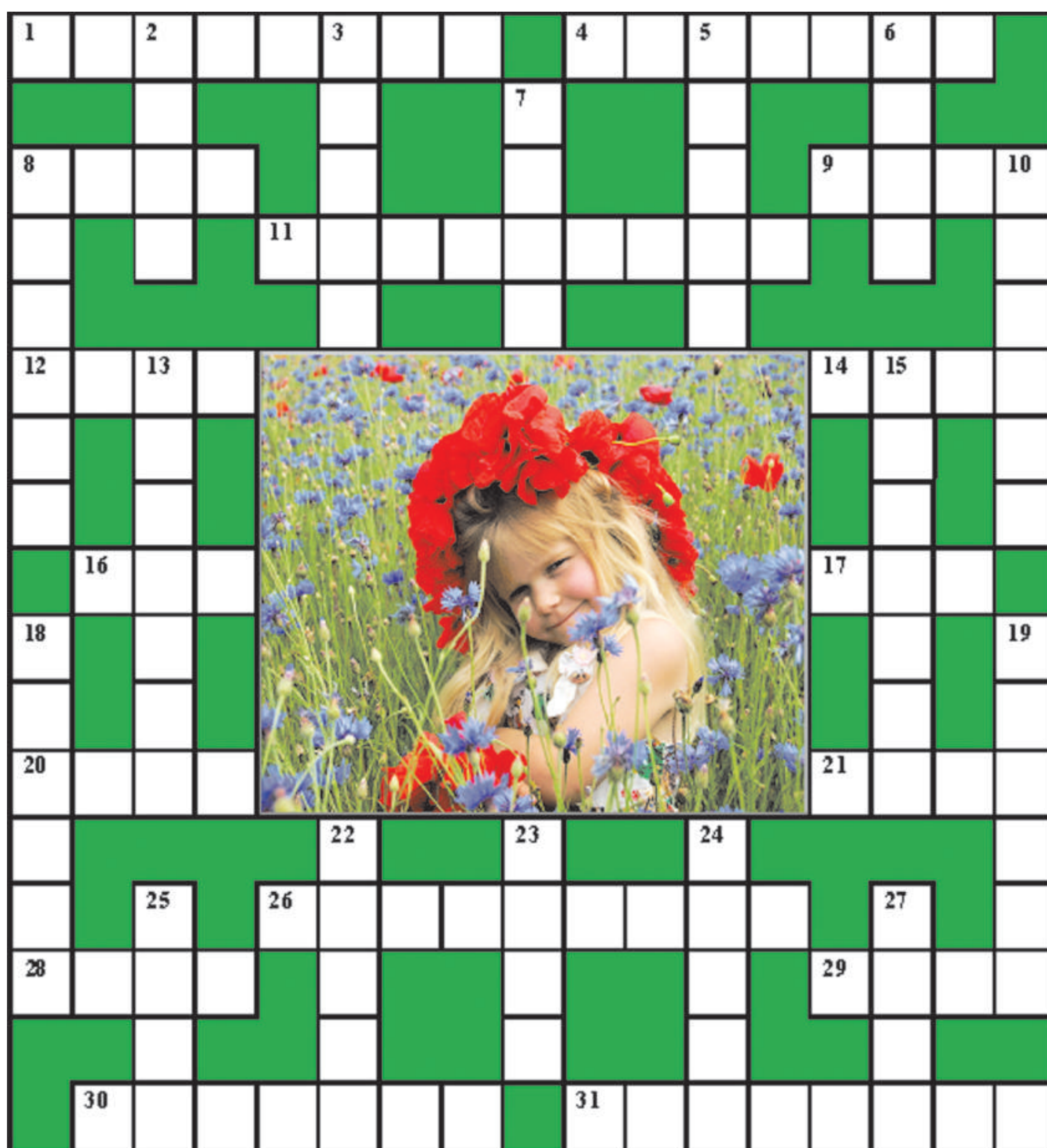
Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр БАГДАНОВІЧ.

Уладзімір ЧУГЛАЗАЎ

Зямля смяецца кветкамі

Крыжаванка

Па гарызанталі:

1. «Адуванчык, \\ Дзьмухавец, \\ Кучаравы ... » *(з верша А. Дзеружынскага).* **4.** Не кожная мачаха – ..., не кожная падчарка – макавая кветка *(руская прыказка)*. **8.** Бывае каляндарнай, юбілейнай, знамянальнай. **9.** Колас, але не на полі, а ў беларускай літаратуры. **11.** Ён у самы санцапёк падстаўляе сонцу бок *(загадка)*. **12.** «О Беларусь, мая шыпшына, \\ Зялёны ..., чырвоны цвет» *(з верша У. Дубоўкі).* **14.** «Добры ... – гэта сонечны свет у доме» *(афарызм У. Тэкерэя).* **16.** «Цынік – гэта чалавек, які, пачуўшы ... кветак, азіраецца ў пошуках труны» *(Афарызм Г. Менкена)*. **17.** Зайздросніка суседская ружа, як ..., коле *(грузінская прыказка)*. **20.** Трыумфальныя вароты ў Маскве, Трыумфальная ... – у Парыжы. **21.** Месца, дзе адкалоўся кавалак чаго-небудзь. **26.** Пост па-іншаму. **28.** Ад дажджу травы квітнеюць, а ад песні – ... *(узбекская прыказка)*. **29.** Мы з табой, як ... з вадой: ты на дно, а я на бераг *(руская прыказка)*. **30.** Чабор, але маленькі. **31.** Прымаўка – кветачка, ... – ягадка *(прыказка)*.

Па вертыкалі:

2. «Многа песень спета \\ Пра шчодрае ... . \\ Толькі Ганначка не спявае, \\ У буйных травах кветкі збірае» *(з беларускай народнай песні).* **3.** «... смяе-

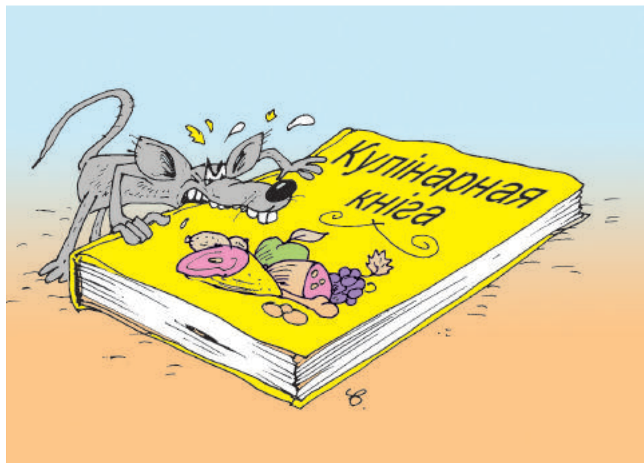
цца кветкамі» *(афарызм Р. Эмерсана)*. **5.** ... з сошкаю – сямёра з ложкаю *(прыказка)*. **6.** Кветка пакуль цвіце, да той пары і ... радуе *(прыказка)*. **7.** Дзявочы век як макаў ... *(прыказка)*. **8.** Кветкі, што дзеці: ... любяць *(руская прыказка)*. **10.** Хлусня па-сабачы. **13.** ... з вадою, красавік з травою, а май з кветкамі *(прыказка)*. **15.** З цяжкое вандроўкі \\ і пёкся, і мок – \\ да вокан сяброўкі \\ імчыць ... *(з верша П. Шруба)*. 18. «Цераз плот – ... \\ Расце кусцік мяты. \\ А хто любіў ды пакінуў – \\ Каб адсохлі пяты» *(прыпеўка)*. **19.** «Мужчыны дораць кветкі жонкам у двух выпадках: 8-га Сакавіка і калі ходзяць ...» *(афарызм невядомага аўтара)*. **22.** «Не губляйце пачуццё гумару: гумар для чалавека тое ж самае, што ... для ружы» *(афарызм Д. Голсуарсі)*. **23.** «Смех – гэта ..., якой вымушаны скарыцца вялікія гэтага свету» *(афарызм Э. Заля)*. **24.** «Нашы ... хварсуны, \\ На сямёх адны штаны. \\ У ... збіраюцца, \\ За штаны ругаюцца» *(прыпеўка)*. **25.** Калючы ёрш, ды ... з яго смачная *(прыказка)*. **27.** Нотны знак.

Адказы:

Па гарызанталі:
1. Маладзец. **4.** Крапіва. **8.** Дата. **9.** Якуб. **11.** Сланечнік. **12.** Ліст. **14.** Смех. **16.** Пах. **17.** Шып. **20.** Арка. **21.** Скол. **26.** Пасніцтва. **28.** Душа. **29.** Рыба. **30.** Чабарок. 31. Прыказка.

Па вертыкалі:
2. Лета. **3.** Зямля. **5.** Адзін. **6.** Вока. **7.** Цвет. **8.** Догляд. **10.** Брахня. **13.** Сакавік. **15.** Матылёк. **18.** Агарод. **19.** Налева. **22.** Водар. **23.** Сіла. **24.** Сваты. **25.** Юшка. **27.** Дыез.

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ,
г. Дзяржынск.

Уладзімір ЧУГЛАЗАЎ

Мо тыя дзяўчаты купаюцца ў шчасці,
Якія жывуць ля вайсковае часці?..

* * *

На моду лепш не траціць асігнацый:
За ёй, нібы за зайцам, не угнацца!

* * *

Любоўны трохкутнік сямейнае кола
Парве, калі тое трымаецца квола.

* * *

Быў кавалерам хоць актыўным,
Але, на жаль, неперспектыўным.

* * *

Калі для жонкі гардэроб, нібыта лекі,
То эканоміць на здароўі – проста здзекі!

* * *

Усякую красуню-прыму
Разгледзець хочацца без грыму.

* * *

Начальнік, падкраўшыся ўпотай,
Застукаў мяне... за работай.

* * *

У меру стараўся, ліслівіў – не ў меру:
Вось так забяспечыў пасаду й кар'еру.

* * *

Перад шлюбам я добра нявесту праверыў:
У кватэры паклеілі разам шпалеры.

* * *

Ці дараваць мне, рашаеш сама ты,
Нават тады, калі невінаваты.

Алесь КОРНЕЎ,
г. Баранавічы.

МІСТЫКА

Апавяданне

Стаяла цёплая ліпеньская ноч. Неба было яснае, поўня і зоркі асвятлялі лясную дарогу, па якой крочыў Яўген. Ён вяртаўся з дыскатэкі, што праводзілася ў суседняй вёсцы кожныя выходныя. Хлопец прайшоў ужо палову дарогі, і далей шлях да ягонай вёскі ляжаў паміж двух могілак: новых і старых. Настрой быў прыўзняты — Святлана, якая яму вельмі падабалася, упершыню дазволіла правесці сябе да хаты ды пацалаваць. У думках Яўген ужо кахаўся з дзяўчынай, дарыў ёй кветкі і збіраўся ў сваты.

Але з прыемных мараў у рэальнасць хлопца вярнула «нешта», якое рухалася насустрач. Яўген не быў баязліўцам, таму старанна пачаў углядацца ў цемру. Адлегласць між імі скарачалася, і хлопец убачыў, што на яго імчыць лось.

— Сахаты! Зараз зашыбе мяне! — з гэтымі словамі Яўген кінуўся ў бок новых могілак.

Але па дарозе спатыкнуўся аб корч ды зваліўся ў нейкую яміну. Ён не паспеў яшчэ сцяміць, што гэта свежавыкапаная магіла, як у рэбры раптоўна ўваткнулася штосьці цвёрдае. Хлопец пачаў абмацваць вакол сябе: рогі, поўсць, капыты...

«Чорт!» — маланкай пранеслася ў галаве.

Імгненна Яўген ускочыў на ногі і пачаў хутка хрысціцца ды паўтараць:

— Божухна, памілуй! Божухна, памілуй! Божухна, памілуй!

— Бе-е-е-е! — пачулася ў адказ на яго малітоўныя заклікі.

Вочы звыклі да цемры, і хлопец убачыў побач з сабой... казла.

— А ліха цябе бяры! — закрычаў ён. — Я са страху ледзь Богу душу не аддаў! — потым крыху памаўчаў і дадаў: — Як выбірацца будзем, га?

І першае, што Яўген паспрабаваў зрабіць, гэта залезці на спіну казла. Але жывёле не спадабалася перспектыва быць трамплінам для раптоўнага госця, таму казёл скінуў хлопца з сябе. Раптоўна Яўген пачуў нейкае бразганне з боку дарогі і ўзрадавана прамовіў:

— Гэта ж дзядзька Сцяпан вяртаецца з раённага цэнтра, куды вазіў малако на перапрацоўку! Ён мяне і выратуе з гэтай пасткі!

Хлопец закрычаў, што ёсць моцы:

— Дзядзька Сцяпан! Гэта Яўген, сябар вашага сына Рамана, выцягніце мяне!

Мужчына спыніў каня і адазваўся:

— Яўген, ты дзе?

— Я зваліўся ў магілу! Дапамажыце вылезці! — пачулася ў адказ.

Сцяпан узяў з сабой лейцы і пайшоў на голас хлопца. Па дарозе ён яшчэ раз удакладніў:

— Ты Васілёў сын?

— Так! Менавіта яго!

Падышоўшы да магілы, Сцяпан прывязаў адзін канец лейцаў да дрэва, а другі кінуў у магілу. Яўгену ж шкада стала казла, хлопец адзін канец прывязаў за рогі, а другі намятаў на руку і сказаў:

— Давай, дзядзька, я гатовы!

Той пачаў цягнуць, але раптам убачыў, што замест Яўгена з яміны вылазіць нешта рагатае і кудлатае. Ад нечаканасці і жаху мужчына кінуў лейцы, зваліўся на спіну, перавярнуўся і прапоўз некалькі метраў на кукішках.

— Ратуй, Божа! — з гэтымі словамі ён ускочыў на ногі, куляй паляцеў да свайго каня, секанулў яго пугай і панёсся ў бок сваёй вёскі.

Яўген неяк сам па лейцах выбраўся з магілы і пайшоў дамоў спаць.

Раніцай, калі хлопец яшчэ быў у ложку, у дзверы пастукалі. На парозе з'явіўся дзядзька Сцяпан.

— Яўген, скажы мне, калі ласка, — пачаў ён асцярожна, — дзе ты правёў гэтую ноч?

Хлопец здзіўлена паглядзеў на Сцяпана і вырашыў пажартаваць:

— Я адпачываў і бачыў у снах прыгожых дзяўчат.

Сцяпан таптаўся ў пакоі, быццам хацеў штосьці ўдакладніць, але баяўся і саромеўся.

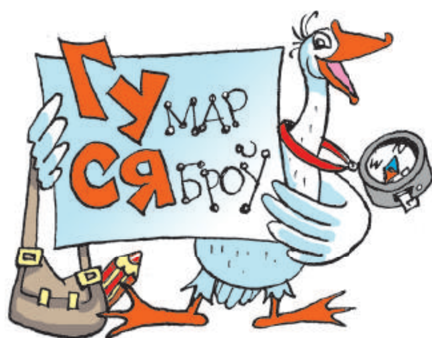
— У вас здарылася нешта? — спытаў хлопец.

Сцяпан расказаў яму пра здарэнне на могілках. Што сустрэў сапраўднага чорта, які прыкінуўся Яўгенам. Потым памаўчаў крыху, уздыхнуў і прамовіў:

— Вось і не вер у містыку!

Хутка ўся вёска ведала пра адважнага Сцяпана, якога ледзь сам чорт у магілу не загнаў! А Яўген толькі хадзіў ды пасмейваўся. Містычную легенду так проста знішчаць нельга!

Даслала Валянціна ХАЛЕЦКАЯ,
г. Гомель.

Астап ВІШНЯ

Што гэта з нашым Харкавам здарылася, ніякага ладу з ім няма! Ідзеш па вуліцы, а табе з усіх агароджаў, з усіх афішных слупоў у вочы так і скача:

«Палавая праблема».
«Таямніцы кахання».
«Свабоднае каханне».
«Гігіена палавога жыцця».
«Святло і цені палавой праблемы».
«Гігіена шлюбу».

І маскоўскія, і ленінградскія, і мясцовыя, і прафесары, і дактары медыцыны, і проста «вядомыя» лекары захапілі Харкаў «палавой праблемай», што ні праехаць, ні прайсці... Так, што хоць кідай усё, сядай і глядзі на палавую праблему, вышуквай там у ёй «святло» і «цені»... І гэта амаль штодзённа... То ў драме, то ў кнігазборніку, то ў «Місуры». Няўжо гэта такое надзённае і вострае, што кожнаму грамадзяніну абавязкова трэба там пабываць?

Ну, ёсць гэтая «палавая праблема», ёсць у ёй законы ўсялякія, але злітуйцеся над маёй душой: навошта ж да непрытомнасці?.. І хоць бы табе адзін «вядомы» лекар прыехаў ды аб пасяўной кампаніі прачытаў!.. Не цікава? Дык можна ж сумясціць... Можна ўзяць такую, да прыкладу, тэму: «Палавая праблема і пасяўная кампанія». І цікава, і карысна.

Між іншым, казаў мне калісьці Змітро Фёдаравіч, селянін з Пасек, дай Бог яму здароўя: «Вось як пацягаеш, — гаворыць, — касу з чатырох гадзін раніцы да дзевяці гадзін вечара, дык так спіш, быццам тваю палавую праблему мышы ад'елі... Ні «святла» на ёй, ні «ценю»...»

Вось я і думаю, а што калі б лектараў і слухачоў прыпаяць дні па два за сеялкай пабегаць або ў кацельным цэху гадзін па восем пакляпаць, ведалі б яны тады, што за штука «Тайны кахання» і «Гігіена палавога жыцця».

Пераклад з украінскай Міхася СЛІВЫ.

Анекдоты

Сябры вяртаюцца з вечарынкі.

— Глядзі, — кажа адзін, — а месячык квадратны!

— Ты моцна напіўся, ён — трохкутны, — пярэчыць другі.

— Не спрачайцеся, — супакойвае іх трэці сябар. — Вы абодва кажаце праўду: адзін месячык квадратны, а другі — трохкутны.

* * *

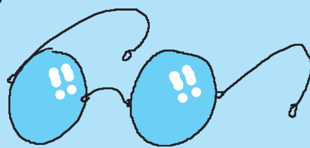
На пікніку:

— Ды не, дарагая, трава зусім не сырая. Проста ты села на бульбяны салат пад маянэзам...

* * *

— Наш дзядуля не вельмі раззлаваўся, калі яго правяралі на мытні?

— Наадварот! Бо калі яго правяралі, то знайшліся ягоныя акуляры, якія ён згубіў тыдзень таму.

* * *

Расказвае стары боцман:

— Непадалёку ад Бярмудскага трохкутніка на наш карабель абрынулася велізарная хваля з дзесяціпавярховы дом! Ні адна душа не выратавалася!

— Як, а вы?

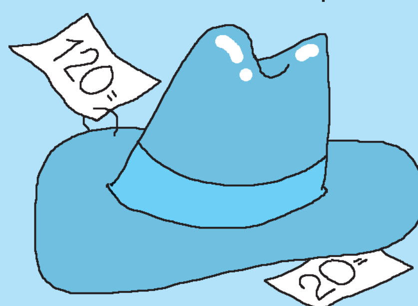
— Я ў гэты час быў ужо на пенсіі...

* * *

У кіназале.

— Здыміце, калі ласка, капялюш! Я заплаціў за білет дваццаць крон і нічога не бачу: замест экрана — ваш капялюш.

— А я заплаціў за капялюш сто дваццаць крон і хачу, каб яго ўсе бачылі. Мне за яго не сорамна!

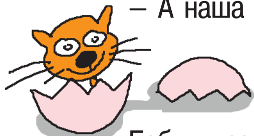
Пераклад з чэшскай Міхася СЛІВЫ.

Мурка

Трохгадовы Алесік назіраў, як акацілася котка. Раніцай малога адвялі ў дзіцячы садок, дзе ён пахваліўся сябрам:

– А наша Мурка знесла чатырох кацянят!

Пажару няма

Бабуля загаварылася з чатырохгадовым унукам Арцёмкам ды зусім забылася, што на пліце смажыцца бульба.

– Вой, мая бульба гарыць! – залямантавала жанчына і пабегла на кухню. За ёй паспяшаўся і Арцёмка. Ён агледзеў усё навакол і спытаў:

– Чаго ты, бабуля, так усхвалявалася? Ніякага ж пажару няма!

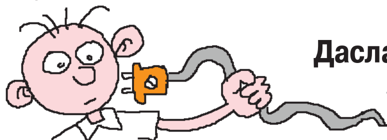

Даслала Валянціна ХАЛЕЦКАЯ,
г. Гомель.

Не ўключай

– Дзядуля, а можна мне паглядзець тэлевізар? – пытаецца маленькі Юрасік.

– Канешне! – адказвае дзед. – Толькі не ўключай яго...

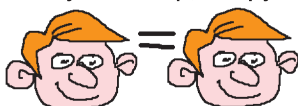
Даслаў Міхал ШУЛЬГА,
Буда-Кашалёўскі раён,
г.п. Уваравічы.

Істотнае адрозненне

Суседзі пытаюцца ў чатырохгадовай Алесі:

– Як ты адрозніваеш сваіх братоў-блізнят?

– Вельмі проста, – адказвае малая. – Аднаго завуць Макар, а другога – Данік!

Даслаў Міхась СЛІВА,
г. Рагачоў.

16+

«Вожык» – грамадска-палітычны, літаратурна-мастацкі часопіс

№ 7 (1546), 2017 год.
Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі: Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

В. а. галоўнага рэдактара
Ганна Аляксандраўна КІСЛУШЧАНКА.

Рэдакцыя: Аляксандр КАРШАКЕВІЧ *(намеснік галоўнага рэдактара, мастацкі аддзел),* Наталля КУЛЬГАВАЯ *(аддзел фельетонаў і пісьмаў),* Вераніка МАНДЗІК *(аддзел літаратуры).*

Адрас рэдакцыі
Юрыдычны адрас: Рэспубліка Беларусь, 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.
E-mail: info@zviazda.minsk.by.

Паштовы адрас: Рэспубліка Беларусь, 220005, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 39.
E-mail: a-vojik@yandex.by; vozhyk@zviazda.by;
Тэлефоны: галоўнага рэдактара – 288-24-62, намесніка галоўнага рэдактара, аддзелаў фельетонаў і пісьмаў, літаратуры, мастацкага – 284-84-52, бухгалтэрыі – 287-18-81, факс – 284-84-61.

Падпісныя індэксы:
74844 – індывідуальны, 01380 – індывідуальны льготны,
748442 – ведамасны, 01381 – ведамасны льготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі № 520 ад 10.12.2012, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец
Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»
Дырэктар – галоўны рэдактар Павел Якаўлевіч СУХАРУКАЎ

Камп'ютарная вёрстка: Дар'я КАМЕЙША
Стыльрэдактар: Марыя ГІЛЕВІЧ

Падпісана да друку 07.07.2017. Фармат 60х84 $^1/_8$. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 2,79.
Ул.-выд. арк. . Тыраж 860 экз. Заказ .

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «БудМедыяПраект».
ЛП № 02330/71 ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61, 220123, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

Уладзімір ЧУГЛАЗАЎ.

Звяр'Ё маЁ

«Вожыкаўскія плакаты»

Алег КАРПОВІЧ.

На радасць і сабе і блізкім
Аформіць не забудзь падпіску!

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ – 74844,
індывідуальны льготны
(для жыхароў сельскай мясцовасці: райцэнтры і населеныя пункты раёнаў) – **01380**;

ВЕДАМАСНЫ – 748442,
ведамасны льготны
(для ўстаноў Міністэрства культуры, Міністэрства адукацыі) – **01381**.

ПАДПІСКА НА II ПАЎГОДДЗЕ 2017 ГОДА

Падпіска на 1 месяц каштуе:
індэкс 74844, цана 4,00 рублёў,
індэкс 01380, цана 3,20 рублёў,
індэкс 748442, цана 11,30 рублёў,
індэкс 01381, цана 9,00 рублёў.

Падпісацца можна ў любым аддзяленні сувязі РУП «Белпошта», у кіёсках РУП «Белсаюздрук». А яшчэ — па інтэрнэце (з дапамогай пластыкавых электронных картак, электронных грошай) ці праз аўтаматызаваную сістэму Адзінай разлікова-інфармацыйнай прасторы (АРІП).

